

**KEMENTERIAN SUMBER – SUMBER UTAMA DAN PELANCONGAN
NEGARA BRUNEI DARUSSALAM**

**PELAN STRATEGIK
JABATAN KEMAJUAN PELANCONGAN
TAHUN 2020-2022**

KANDUNGAN

- 1. VISI**
- 2. MISI**
- 3. MATLAMAT STRATEGIK**
- 4. STRUKTUR ORGANISASI**
- 5. STATISTIK SEBENAR**
- 6. STRUKTUR SASARAN**
- 7. BILANGAN PEKERJAAN**
- 8. LANGKAH PEMBAIKAN, ISU/ CABARAN, PROGRAM, INISIATIF DAN AKTIVITI UTAMA**

VISI

Pertumbuhan jumlah pelancong yang tinggi dan berdayatahan yang menyumbang secara signifikan kepada pertumbuhan aktiviti-aktiviti ekonomi yang berkaitan dengan pelancongan.

MISI

Meningkatkan pertumbuhan jumlah dan pendapatan daripada pelancong dengan memberikan tumpuan kepada pengukuhan daya tarikan dan kepelbagaian produk-produk pelancongan serta meningkatkan kualiti perkhidmatan pelancongan.

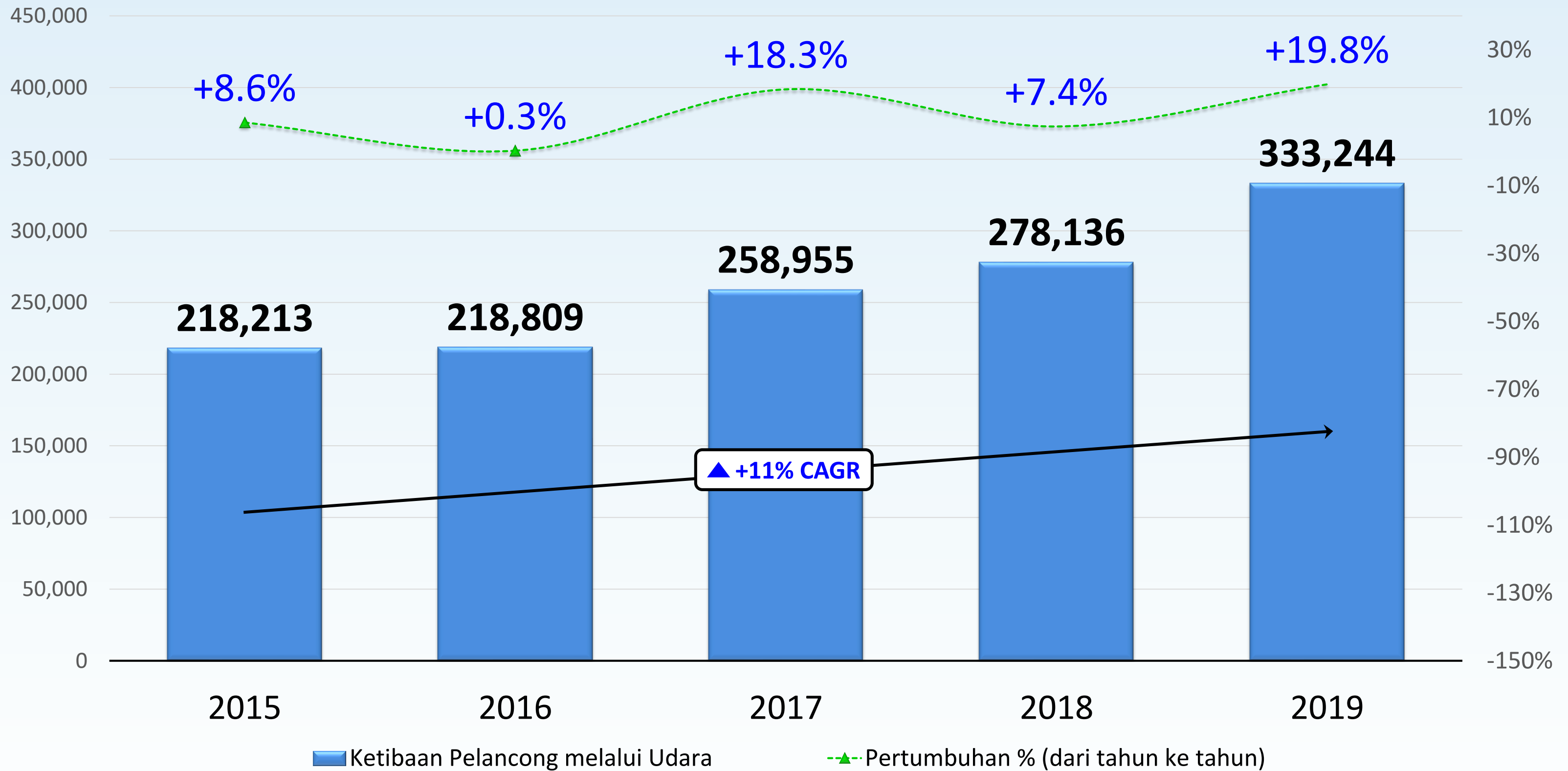
-
- 1. Meningkatkan sasaran jumlah pelancong melalui udara dari **158,000** pada tahun 2020 kepada **174,000** pada tahun 2022
  - 2. Meningkatkan **bahagian pasaran (market share)** yang mempunyai pertumbuhan yang tinggi dan jumlah lawatan pelancong yang berulang (*repeated visitors*)
  - 3. Membangunkan dan melaksanakan produk pelancongan yang berdayatahan, bertanggungjawab dan inklusif (**sustainable, responsible dan inclusive**)
  - 4. Menarik **pelaburan asing** dan **tempatan** untuk membangunkan produk dan perkhidmatan pelancongan
  - 5. Meningkatkan **kapasiti** dan **kemahiran** sumber manusia industri pelancongan dan perkhidmatan yang berkaitan
  - 6. Memastikan kemudahan pelancongan yang mencapai **piawaian** dan memberikan keutamaan kepada **kebersihan, keselesaan** dan **keselamatan (HSE)** pelancong

STATISTIK SEBENAR

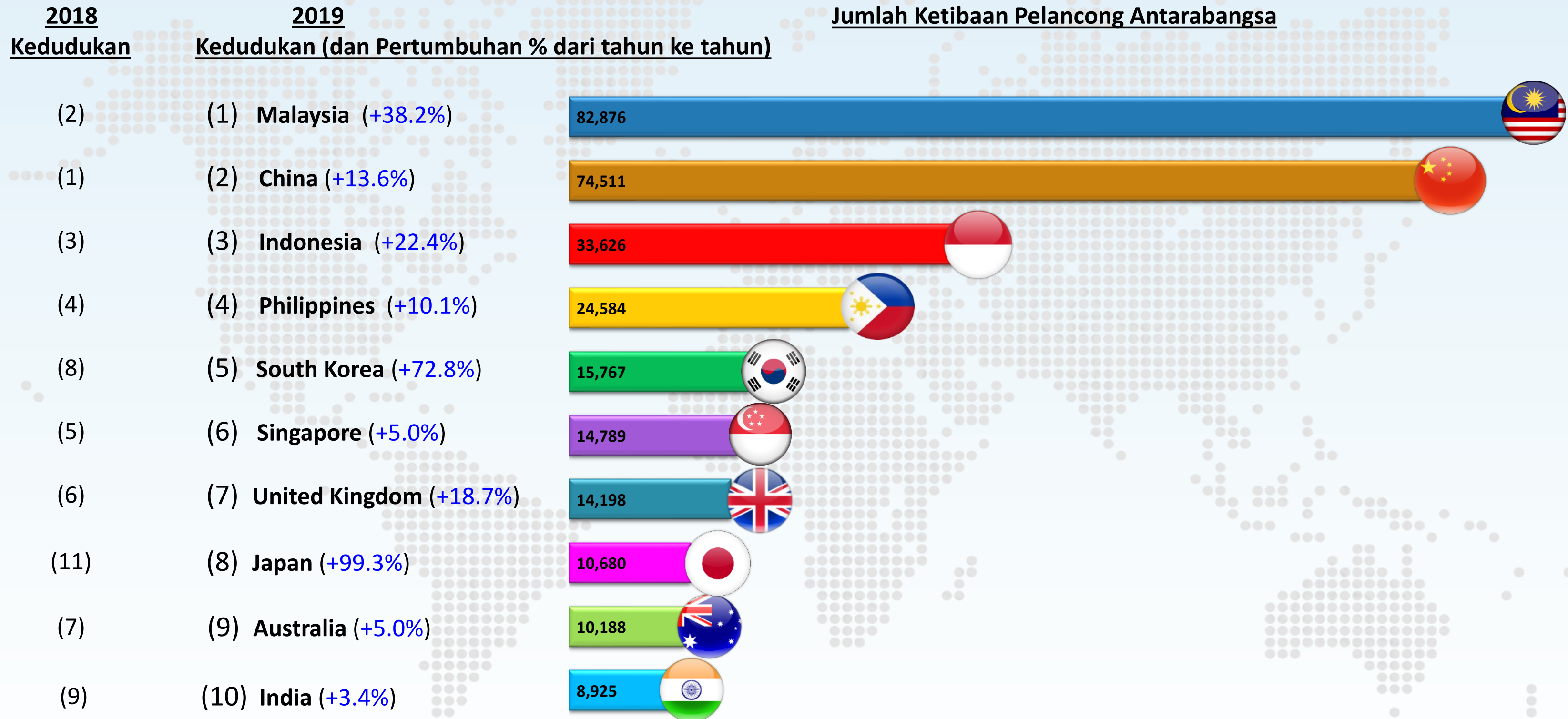
KETIBAAN PELANCONG ANTARABANGSA MELALUI UDARA DARI TAHUN 2015-2019

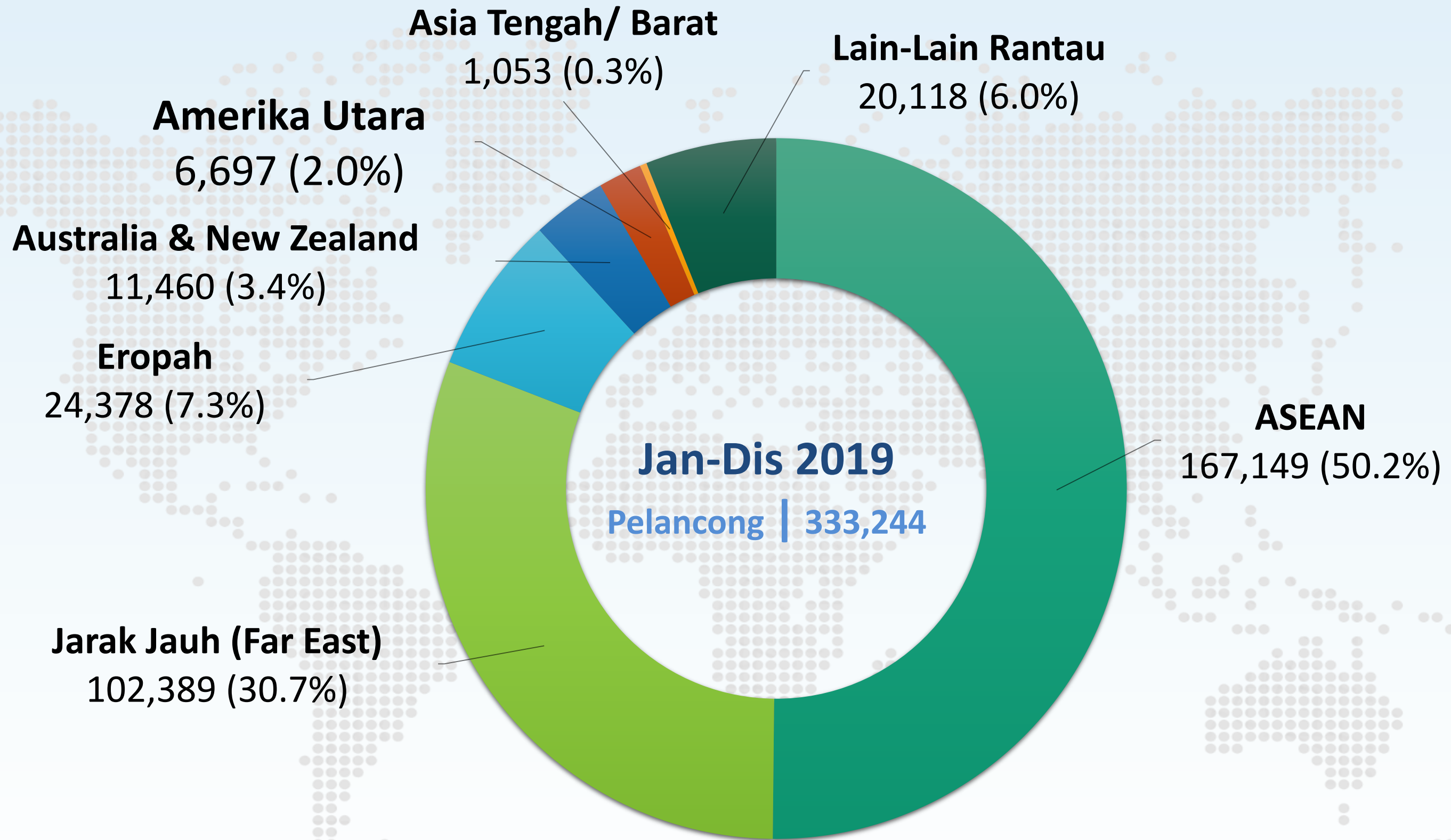
Dari 5 tahun kebelakangan (2015-2019), jumlah ketibaan pelancong antarabangsa melalui udara telah menunjukkan peningkatan sebanyak **+11%**.

Sumber-Sumber: Jabatan Kemajuan Pelancongan, Kementerian Sumber-Sumber Utama dan Pelancongan; dan Jabatan Imigresen dan Pendaftaran Kebangsaan, Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri

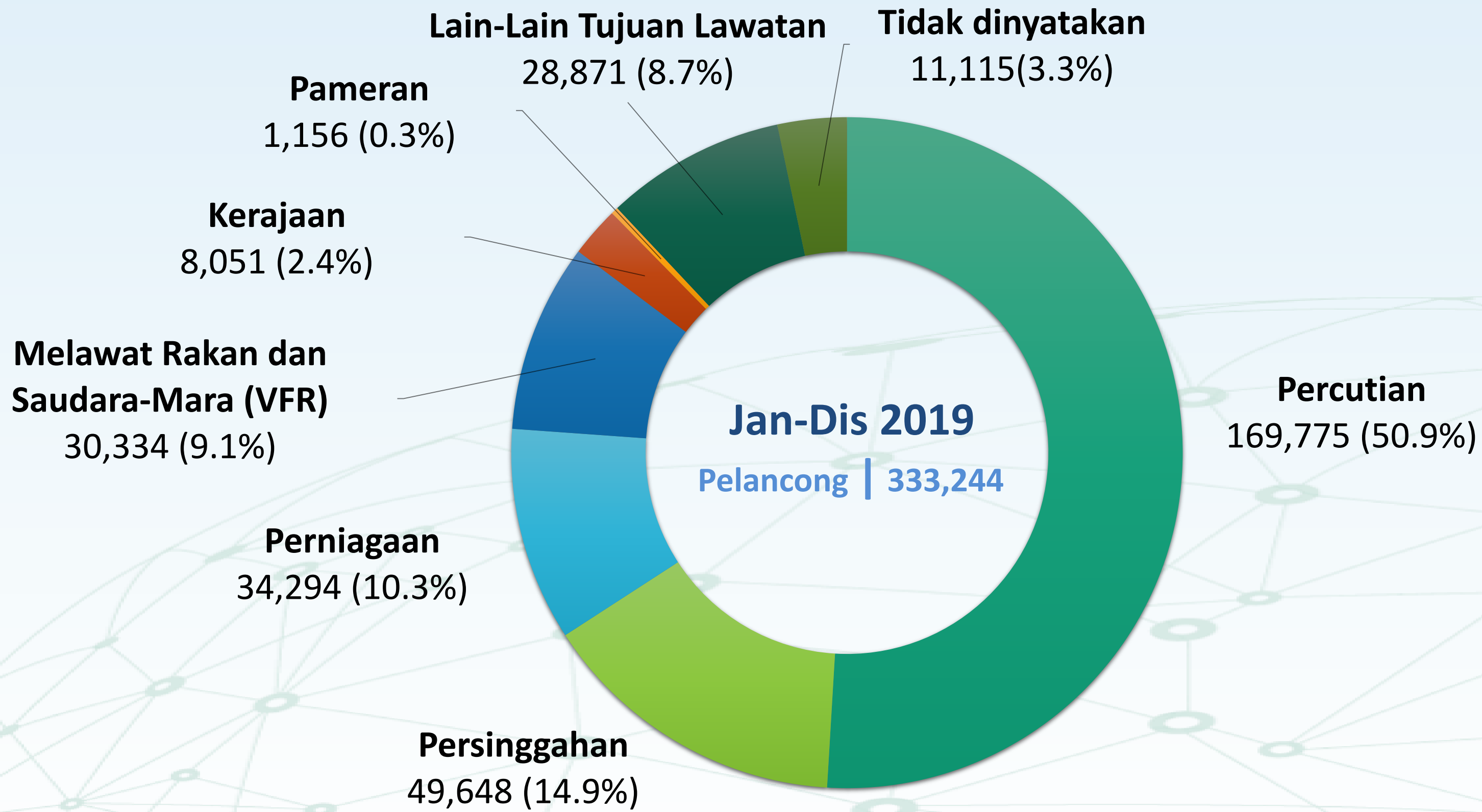

Sumber-Sumber: Jabatan Kemajuan Pelancongan, Kementerian Sumber-Sumber Utama dan Pelancongan; dan Jabatan Imigresen dan Pendaftaran Kebangsaan, Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri

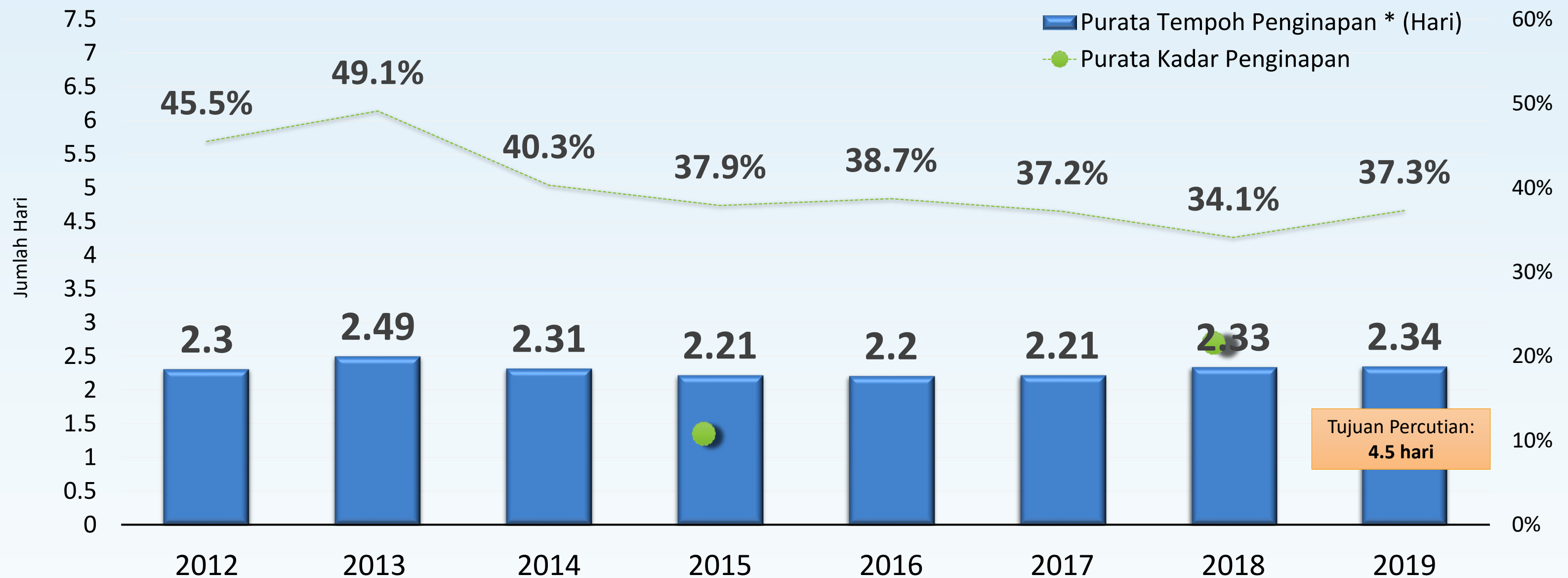

Sumber-Sumber: Jabatan Kemajuan Pelancongan, Kementerian Sumber-Sumber Utama dan Pelancongan; dan Jabatan Imigresen dan Pendaftaran Kebangsaan, Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri

KADAR DAN TEMPOH PENGINAPAN DARI TAHUN 2012-2019

Nota:

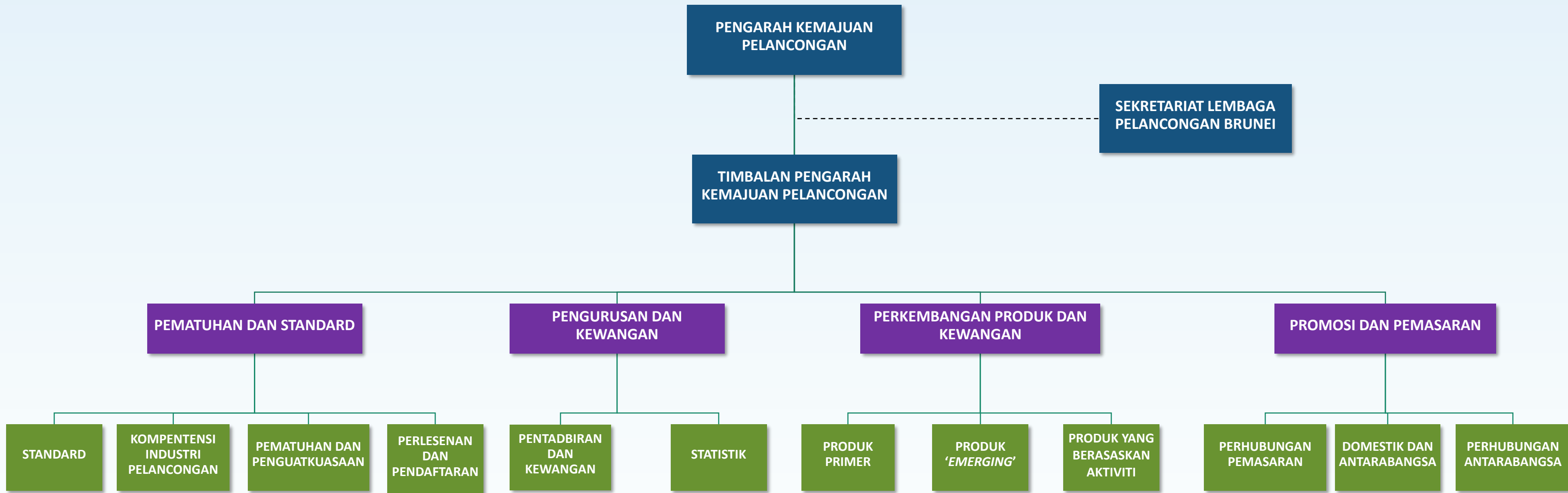
* Tempoh Penginapan adalah berdasarkan kepada ketibaan pelancong melalui udara dan yang menginap di hotel sahaja dengan berbagai tujuan lawatan

Performance (AOR)	2018	2019	Growth (Y-O-Y)
22 buah hotel dan apartmen sahaja	34.1%	35.8%	+5.0%
Sumbangan dari 5 buah hotel dan apartmen teratas	60.2%	63.5%	+5.5%

STRUKTUR ORGANISASI

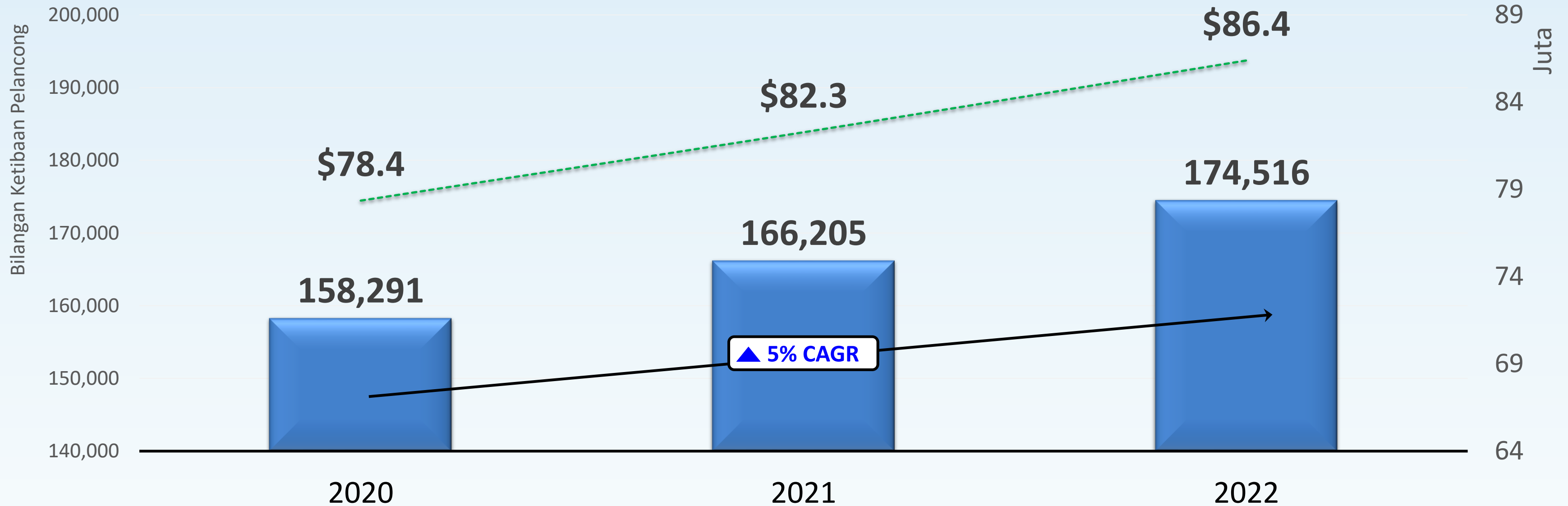

STRUKTUR SASARAN 2020-2022

PENINGKATAN PERTUMBUHAN SEBANYAK 5% SETAHUN TELAH DIJANGKAKAN BAGI SASARAN KETIBAAN PELANCONG (MELALUI UDARA) DARI TAHUN 2020 HINGGA TAHUN 2022

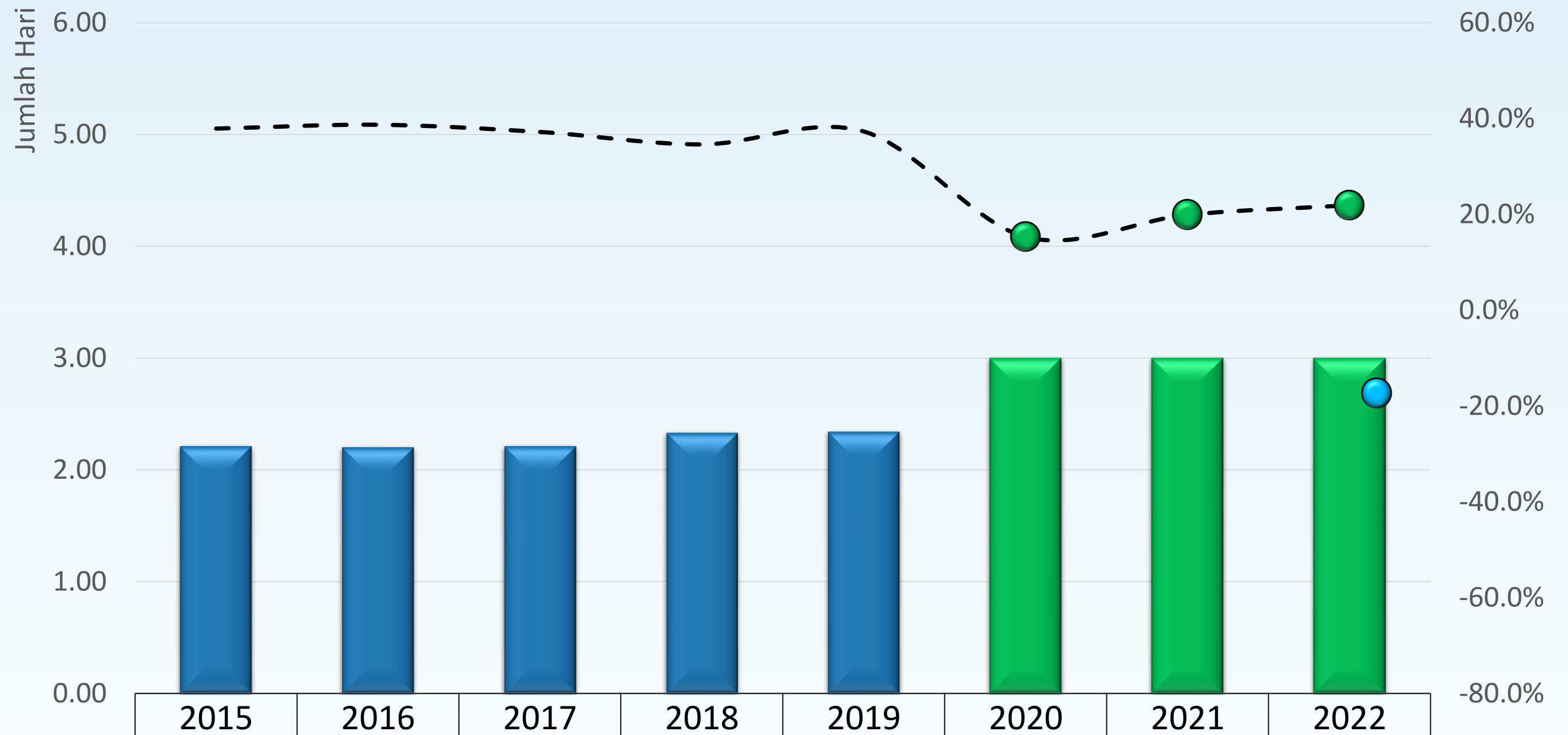

Nota: ■ Ketibaan Pelancong -▲- Pendapatan Pelancongan

1. Jumlah ketibaan pelancong dan anggaran pendapatan pelancongan ini adalah berdasarkan kepada ketibaan pelancong melalui udara sahaja;
2. Pengiraan anggaran Pendapatan Pelancongan adalah berasaskan kepada peningkatan jumlah Ketibaan Pelancong, Purata Tempoh Penginapan dan Perbelanjaan Sehari;
3. Pencapaian kearah tahun 2022 ini adalah berdasarkan kepada: 1. Peningkatan kapasiti Lapangan Terbang Antarabangsa Brunei, 2. Peningkatan kapasiti hotel dan penginapan (katil dan bilik), 3. Peningkatan pada konektibiti dan *frequency* penerbangan, 4. Peningkatan pesawat udara antarabangsa ke Negara Brunei Darussalam, 5. Peningkatan kepada purata kadar penginapan dari hotel dan apartmen; dan 6. Kerjasama bersama pihak-pihak berkenaan mengenai peningkatan eko-sistem dan infrastruktur dalam industri Pelancongan; dan
4. *CAGR* = *Compound Annual Growth Rate*.

Sumber: Jabatan Kemajuan Pelancongan, Kementerian Sumber-Sumber Utama dan Pelancongan

PURATA TEMPOH PENGINAPAN DAN KADAR PENGINAPAN DI HOTEL-HOTEL DARI TAHUN 2015 HINGGA TAHUN 2019 DAN SASARAN KEARAH 2022

Purata Tempoh Penginapan	2.21	2.20	2.21	2.33	2.34	3.00	3.00	3.00
Purata Kadar Penginapan	37.9%	38.7%	37.2%	34.6%	37.3%	15.3%	19.9%	21.9%

Nota: Jumlah sebenar; dan Sasaran

Sumber: Jabatan Kemajuan Pelancongan, Kementerian Sumber-Sumber Utama dan Pelancongan; dan Tempat-Tempat Penginapan di Negara Brunei Darussalam

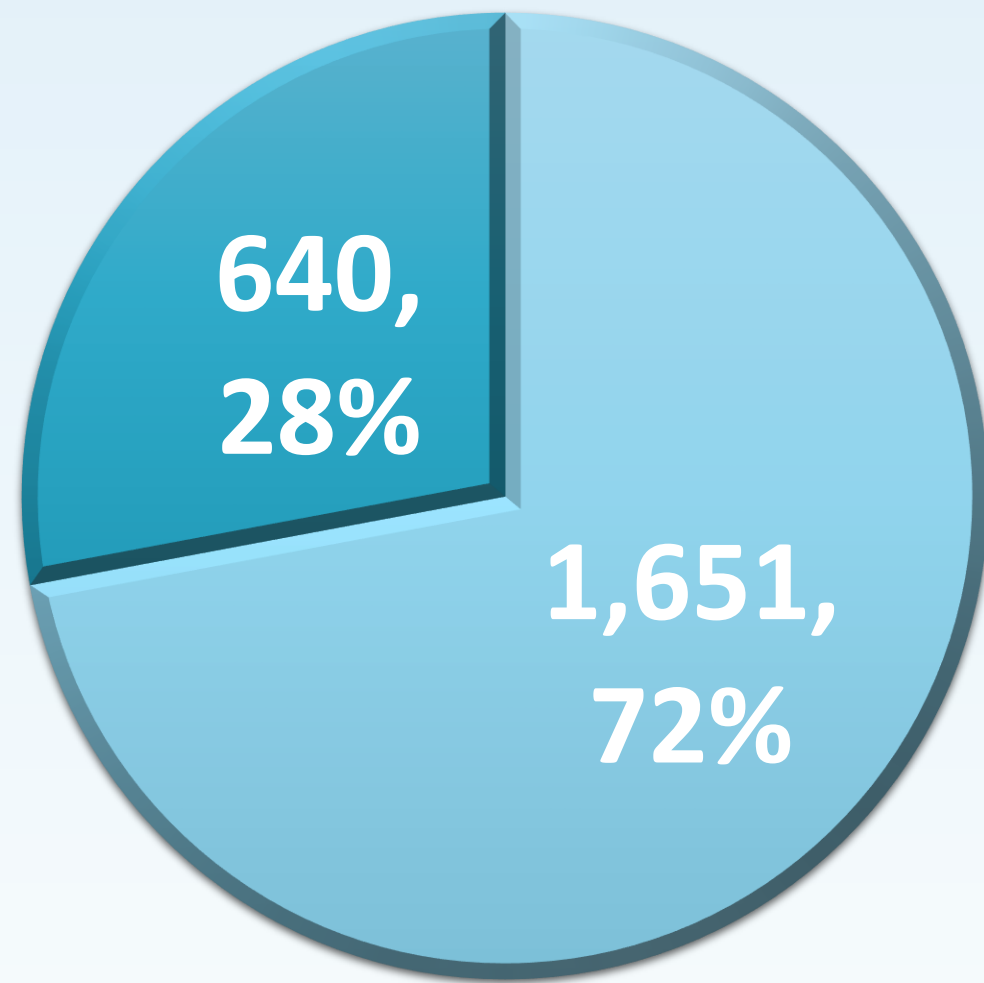

BILANGAN PEKERJAAN

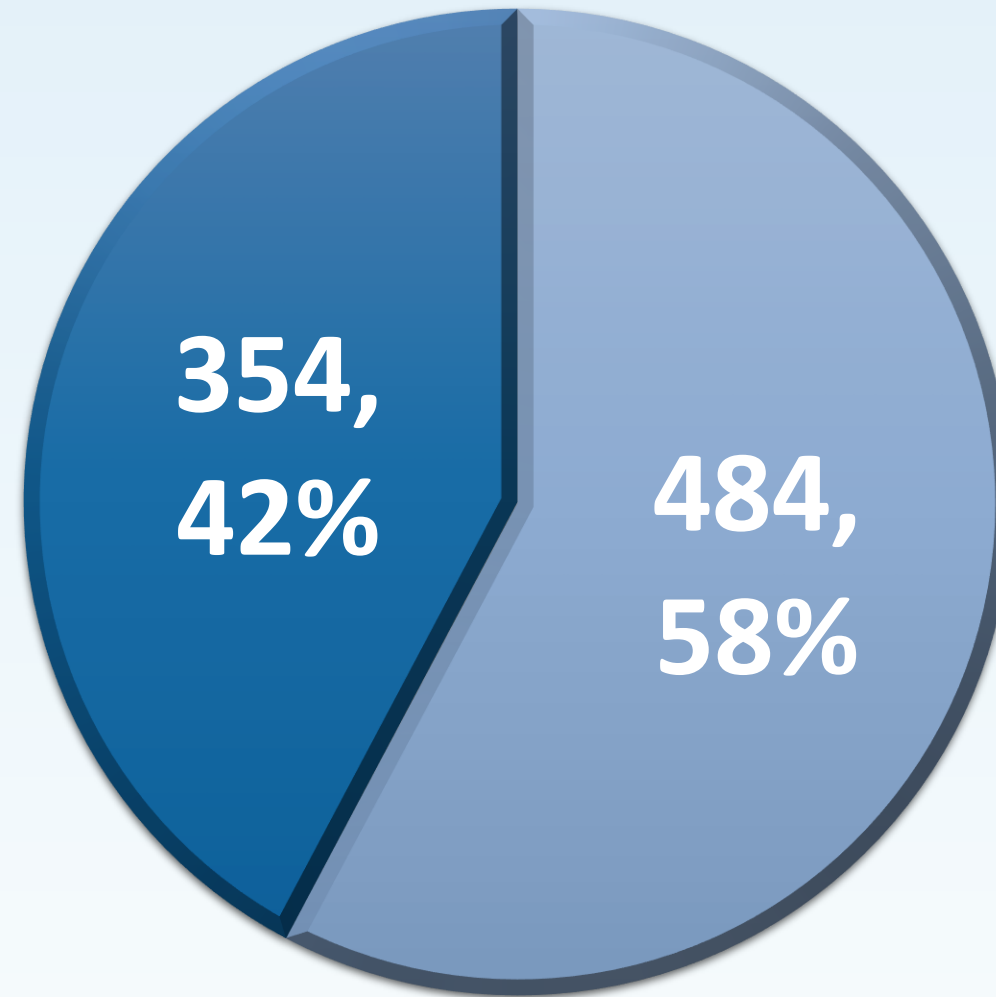

Penginapan

■ Tempatan ■ Asing

Ejen Pelancongan

■ Tempatan ■ Asing

Pemandu Pelancong (*Free Lance*)

■ Tempatan

**Jumlah Pekerjaan
Bagi Tahun 2019**

=

3,219 pekerjaan

LANGKAH PEMBAIKAN, ISU/ CABARAN, PROGRAM, INISIATIF DAN AKTIVITI UTAMA

1. Mengukuhkan produk-produk pelancongan dan mempelbagaikan aktiviti-aktiviti yang dapat meningkatkan jumlah pelancong dan memanjangkan tempoh penginapan pelancong di Negara Brunei Darussalam;
2. Bekerjasama dengan *stakeholders* seperti ejen pelancongan dan pusat-pusat latihan bagi memastikan kualiti perkhidmatan adalah cemerlang dan konsisten;
3. Meningkatkan kualiti produk dan perkhidmatan dengan:
  - i. Memperkukuhkan akta dan perundangan;
  - ii. Pematuhan piawaian dan keselamatan; dan
  - iii. Melaksanakan program pengiktirafan dan pensijilan.
4. Untuk meningkatkan kemudahan perjalanan (travel facilitation) melalui teknologi digital.

1. Produk-produk pelancongan yang masih boleh diperbaiki;
2. Kualiti perkhidmatan dan tahap hospitaliti pelancongan yang masih boleh ditingkatkan;
3. Ketinggian nilai mata wang Negara Brunei Darussalam berbanding dengan nilai matawang Negara-negara jiran;
4. Persaingan dengan Negara-negara jiran yang telah lama memberi penekanan kepada aktiviti-aktiviti pelancongan seperti Indonesia (Bali), Thailand (Phuket), Malaysia (Langkawi), Singapura dan lain-lain;
5. Penduduk dan residen tempatan yang sudah sekian lama terbiasa dengan perancangan melancong keluar Negara pada setiap musim percutian Panjang; dan
6. Penularan wabak penyakit berjangkit (COVID-19) menjejaskan ketibaan pelancong asing dan pelabur ke Negara Brunei Darussalam serta menyebabkan kurangnya permintaan pada sektor perkhidmatan.

PELAN PERLAKSANAAN PRODUK PELANCONGAN

Program	Pelan Pelaksanaan Pembangunan Produk Pelancongan				
KPI	Sebenar 2019	Sasaran 2022	Isu/Cabaran	Inisiatif	Aktiviti Utama
Jumlah Pelawat: Kampong Ayer (Galeri Kebudayaan dan Pelancongan Kampong Ayer)	14,276 Pelawat	15,150 Pelawat	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kurang komitmen dari pengusaha kerana mereka menjalankan aktiviti pelancongan secara sambilan. 2. Harga pakej pelancongan yang kompetitif berbanding dengan negara-negara jiran yang terdekat. 3. Produk-produk pelancongan yang masih memerlukan pembaikan dari segi keselamatan dan kebersihan. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Menaik taraf kemudahan dan produk-produk pelancongan di Kampong Ayer 2. Menaik taraf kemudahan dan produk-produk pelancongan di Bandar Seri Begawan 3. Memastikan produk-produk pelancongan dijual oleh ejen-ejen pelancongan 	<p>1. Kampong Ayer:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 Membina mini dermaga pendaratan kapal di Galeri Kebudayaan dan Pelancongan Kampong Ayer (KACTG) dan titian pejalan kaki (walkway) 640m dari jeti KACTG ke Kampong Bakut Berumput 1.2 Memasang papan tanda maklumat ‘do dan don’ts’ di Kampong Ayer 1.3 Bekerjasama dengan Marine Port Authority Brunei Darussalam (MPABD) mengenai dengan penyelarasan kadar harga perahu tambang 1.4 Bekerjasama dengan Jabatan Daerah Brunei dan Muara, dan JASTRE mengenai dengan kebersihan dan keselamatan dikawasan yang dilawati pelancong 1.5 Pelaksanaan Projek Kemajuan RFP Galeri Kebudayaan dan Pelancongan Kampong Ayer <p>2. Bandar Seri Begawan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1 Menambahbaik kemudahan-kemudahan pelancongan yang sedia ada. 2.2 Bekerjasama dengan Jabatan Bandaran dan agensi-agensi Kerajaan yang berkaitan mengenai dengan kebersihan dan keselamatan dikawasan yang dilawati pelancong 2.3 Pelaksanaan Projek Kemajuan RFP Jalan Residency – Site B 2.4 Penilaian dan <i>Assessment</i> berterusan bagi produk yang telah dibangunkan
Bandar Seri Begawan (Muzium Alat-Alat Kebesaran DiRaja)	156,672 Pelawat	166,262 Pelawat			

Program	Pelan Pelaksanaan Pembangunan Produk Pelancongan				
KPI	Sebenar 2019	Sasaran 2022	Isu/Cabaran	Inisiatif	Aktiviti Utama
Jumlah Pelawat: Temburong (Taman Negara Ulu Temburong)	21,723 Pelawat	23,053 Pelawat	1. Kurang komitmen dari pengusaha kerana mereka menjalankan aktiviti pelancongan secara sambilan. 2. Harga pakej pelancongan yang kompetitif berbanding dengan negara-negara jiran yang terdekat. 3. Produk-produk pelancongan yang masih memerlukan pembaikan dari segi keselamatan dan kebersihan.	3. Pengukuhan produk pelancongan Temburong 4. Pengukuhan produk pelancongan Tutong 5. Pengukuhan produk pelancongan Belait	3. Temburong: 3.1 Menambahbaik kemudahan-kemudahan pelancongan yang sedia ada. 3.2 Bekerjasama dengan Jabatan Perhutanan bagi pengukuhan produk tempat pelancongan seperti Taman Negara Ulu Temburong dan Taman Rekreasi Bukit Patoi 3.3 Pelaksanaan Projek Kemajuan RFP Batang Duri River Centre Site dan Projek Kemajuan RFP Pembangunan projek eko-pelancongan di Kampong Perdayan Mukim Labu. 3.4 Bekerjasama dengan Jabatan Daerah dan agensi-agensi Kerajaan yang berkaitan mengenai dengan kebersihan dan keselamatan dikawasan yang dilawati pelancong 4. Tutong: 4.1 Menambahbaik kemudahan-kemudahan pelancongan yang sedia ada. 4.2 Bekerjasama dengan Jabatan Daerah dan agensi-agensi Kerajaan yang berkaitan mengenai dengan kebersihan dan keselamatan dikawasan yang dilawati pelancong 4.3 Membangunkan Tutong Walking Trail 5. Belait: 5.1 Membangunkan produk-produk pelancongan yang terdapat di Daerah Belait. 5.2 Menambahbaik kemudahan-kemudahan pelancongan yang sedia ada. 5.3 Bekerjasama dengan Jabatan Daerah dan agensi-agensi Kerajaan yang berkaitan mengenai dengan kebersihan dan keselamatan. 5.4 Pelaksanaan Projek Kemajuan RFP One-stop Visitor Centre Kg Labi
Tutong (Pakej Destinasi Tutong)	2,030 Pelawat	2,154 Pelawat			
Belait (Oil and Gas Discovery Centre / Seria Energy Lab)	5,929 Pelawat	6,292 Pelawat			

Program	Pelan Pelaksanaan Pembangunan Produk Pelancongan				
KPI	Sebenar 2019	Sasaran 2022	Isu/Cabaran	Inisiatif	Aktiviti Utama
Jumlah Pelawat / Pengunjung: River Cruise (Queen Elizabeth Jetty)	11,635 pelawat	12,000 pelawat	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kekerapan jumlah pengunjung ke pantai-pantai hanya tertumpu pada hujung minggu dan cuti awam 2. Kekurangan pengusaha yang berminat untuk memajukan atau mengadakan aktiviti ekonomi di pantai-pantai di negara ini 3. Ketiadaan penjaga pantai (lifeguard) yang bertugas secara sepenuh masa 4. Mempastikan keselamatan pengunjung sentiasa terjaga 5. Kekurangan infrastruktur dan kemudahan asas bagi keselesaan pelancong 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Memperkembangkan pantai-pantai dan taman-taman rekreasi sebagai tarikan pelancong di negara ini 2. Menentukan produk yang perlu memenuhi standard dan kriteria yang ditetapkan 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Memasang papan tanda dan papan arah untuk membantu pengunjung melawat di tempat-tempat menarik 2. Menyediakan aktiviti-aktiviti dan fasiliti yang perlu 3. Membangunkan pantai-pantai di Negara Brunei Darussalam dan kemudahan-kemudahan asas bagi kegunaan orang ramai 4. Menyediakan maklumat mengenai jejak Taman Rekreasi dan Peranginan di negara ini 5. Menaiktaraf tempat-tempat yang dijadikan Hiking Trails di negara ini 6. Pelaksanaan Projek Kemajuan RFP Taman Rekreasi Sg Basong dan Pantai Seri Kenangan di Daerah Tutong 7. Pelaksanaan Projek Kemajuan RFP Sibonghutan Ecotourism di Mentiri 8. Pelaksanaan Projek Kemajuan Queen Elizabeth Jetty 9. Pelaksanaan Projek Kemajuan Kemajuan Mangrove Paradise Resort 10. Pelaksanaan Projek Kemajuan Tapak Bintudoh Green Spring Resort 11. Menerokai potensi peluang pekerjaan seperti penjaga pantai (<i>lifeguard</i>)
Mangrove Paradise Resort	6,785 pelawat	12,000 pelawat	<ol style="list-style-type: none"> 6. Kekurangan pengendali-pengendali aktiviti-aktiviti yang berkemahiran 		

Program	Pelan Pelaksanaan Pembangunan Produk Pelancongan				
KPI	Sebenar 2019	Sasaran 2022	Isu/Cabaran	Inisiatif	Aktiviti Utama
Jumlah Pelancong: Bird Watching	95 pelancong	101 pelancong	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kekurangan pengendali-pengendali aktiviti-aktiviti khususnya yang berpengalaman dan berkemahiran 2. Penyediaan aktiviti yang berkurangan dan komitmen komuniti setempat secara berterusan 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Memajukan aktiviti memerhati burung (Bird Watching) 2. Memajukan aktiviti pelancongan menyelam 3. Memajukan Pelancongan Islam 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Memerhati Burung (Bird Watching): <ol style="list-style-type: none"> 1.1 Mengenalpasti tempat-tempat yang berpotensi dan spesis-spesis burung secara berterusan 1.2 Menggalakkan pengendali-pengendali aktiviti memerhati burung (bird watching) untuk mengadakan pertandingan dan festival 1.3 Menaiktaraf infrastruktur dan kemudahan bagi aktiviti memerhati burung (bird watching) 2. Menyelam <ol style="list-style-type: none"> 2.1 Mengenalpasti lokasi menyelam yang sesuai untuk dinaiktaraf infrastruktur dan kemudahan 2.2 Menaiktaraf infrastruktur dan kemudahan bagi aktiviti menyelam 3. Pelancongan Islam <ol style="list-style-type: none"> 3.1 Bekerjasama dengan agensi-agensi yang berkaitan untuk memajukan Pelancongan Islam
Menyelam	4,262 pelancong	4,523 pelancong			
Pelancongan Islam	1,093 pelancong (2018)	1,183 pelancong			

Program	Pelan Pelaksanaan Pembangunan Produk Pelancongan				
KPI	Sebenar 2019	Sasaran 2022	Isu/Cabaran	Inisiatif	Aktiviti Utama
Jumlah Pelancong: Community-based	1,924 pelancong	2,042 pelancong	1. Kekurangan pengendali-pengendali aktiviti-aktiviti khususnya yang berpengalaman dan berkemahiran 2. Kurang bilangan aktiviti bagi Community-Based Tourism (CBT) dan komitmen secara berterusan dari komuniti setempat diperlukan	4. Membangunkan pelancongan inap desa dan Community-Based Tourism (CBT) 5. Mengukuhkan produk pelancongan Education Tours 6. Memudahkan pengendalian acara-acara pelancongan: • Sports and Adventure • Culture and Heritage • Creative and Performing Arts • MICE • Gastronomy • Recreation and Shopping • Brunei December Festival • Brunei International Flower Show	4. Community-Based/ Inap desa: 4.1 Bekerjasama dengan Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri untuk mengenalpasti komuniti-komuniti yang berpotensi 4.2 Mengemaskinkan aktiviti-aktiviti yang berkaitan dengan inap desa 4.3 Menyediakan dan meningkatkan kualiti kemudahan-kemudahan yang diperlukan oleh CBT seperti papantanda dan jalan masuk ke tempat tarikan 4.4 Mengadakan bengkel jarayawara bersama pakar bagi memberigakan kelebihan CBT kepada penduduk kampung 5. Education 5.1 Bekerjasama dengan Kementerian Pendidikan untuk menentukan institusi-institusi pendidikan yang bersesuaian sebagai destinasi lawatan 5.2 Mengemaskini bersama ejen-ejen pelancongan mengenai aktiviti-aktiviti yang berkaitan dengan lawatan pendidikan diluar bilik darjah 5.3 Memberigakan maklumat mengenai keperluan pengusaha produk untuk menyediakan kemudahan asas bagi lawatan Pendidikan diselaraskan dengan panduan dan rujukan yang sedia ada.
Education			3. Kemudahan asas yang diperlukan tidak memenuhi garis panduan kebersihan kawasan dan keselamatan pelawat khususnya peserta lawatan Pendidikan		
MICE	43,501 pelancong	46,164 pelancong			
Jumlah Penyertaan: Gastronomy	10	16			6. Acara-Acara Pelancongan 6.1 Bekerjasama dengan pengendali-pengendali acara dan strategic partner dalam mengendalikan acara-acara pelancongan.

PELAN PERLAKSANAAN PROMOSI DAN PEMASARAN

Program 3		Pelan Tindakan Promosi Dan Pemasaran			
KPI	Sebenar 2019	Sasaran 2022	Isu/Cabaran	Inisiatif	Aktiviti Utama
Peningkatan 5% ketibaan pelancong daripada: Pasaran Timur Jauh Pasaran ASEAN	102,389 167,149	51,066 84,243	1. Kekurangan maklumat di tempat tarikan berbahasa Cina, Korea dan Jepun	<ul style="list-style-type: none"> Meningkatkan Penggunaan multi-language dalam pelbagai platform 	1.1 Melaksanakan pengiklanan melalui saluran pengguna, media elektronik, media digital dan media cetak dalam bahasa Cina, Jepun dan Korea 1.2 Menyediakan bahan promosi dalam Laman sesawang dalam bahasa Cina, Jepun dan Korea 1.3 Menyediakan maklumat di tempat-tempat tarikan pelancong yang terpilih melalui QR code
			2. Penerbangan yang terhad pada masa ini	<ul style="list-style-type: none"> Mengadakan Program dan Aktiviti Promosi Pelancongan Domestik 	2.1 Bekerjasama dengan agen-agen pelancongan dan perhotelan bagi menyediakan pakej domestik menarik 2.2 Menyediakan bahan promosi pengiklanan Pelancongan Domestik melalui Media sosial & Laman sesawang 2.3 Mengadakan acara-acara yang mengalakkan aktiviti berdayatahan, bertanggungjawab dan inklusif
			3. Kekurangan keyakinan orang ramai untuk melancong ke luar negara ke NBD	<ul style="list-style-type: none"> Lawatan Suaikenal Bahan Promosi 	3.1 Mengendalikan lawatan suai kenal di Negara Brunei Darussalam kepada ejen-ejen pelancongan dan media dari pasaran-pasaran yang berkepentingan 3.2 Menyediakan bahan promosi pengiklanan Pelancongan Recovery - Media sosial & Laman sesawang 3.3 Mempromosikan Negara Brunei Darussalam melalui saluran pengguna, media digital, media elektronik dan media cetak bagi pasaran antarabangsa

Program 3		Pelan Tindakan Promosi Dan Pemasaran			
KPI	Sebenar 2019	Sasaran 2022	Isu/Cabaran	Inisiatif	Aktiviti Utama
Peningkatan 5% ketibaan pelancong daripada: Pasaran Timur Jauh Pasaran ASEAN	102,389 167,149	51,066 84,243	4. Negara Brunei Darussalam adalah pasaran kurang dikenali di pasaran antarabangsa	<ul style="list-style-type: none"> • Lawatan suaikenal untuk agen pelancongan baru • Penyertaan dalam pameran dan jerayawara antarabangsa 	4.1 Mengadakan seminar dalam talian (webinar) dengan agen-agen pelancongan antarabangsa. 4.2 Menjemput dan mengendalikan lawatan suaikenal. 4.3 Expo Penyertaan dalam pameran Antarabangsa <ul style="list-style-type: none"> • ATF 2021 (Cambodia) • China ASEAN Expo (2021) • World Dubai Expo (2021) • ATF 2022 (Indonesia) • China ASEAN Expo (2022) 4.4 Jerayawara Mengadakan Jerayawara di: <ul style="list-style-type: none"> • China (Mac 2021/ Oct 2021/ Mac 2021 / Oct 2022) • Korea (June 2021/ Mac 2022) • Japan (April 2021/ Mac 2022)
			5. Perubahan segmen pasaran pelancong	<ul style="list-style-type: none"> • Promosi pakej khusus (niche) 	5.1 Menyediakan bahan promosi pakej-pakej pelancongan secara tactical dengan pengendali pelancongan yang memfokuskan kepada pasaran seperti: <ul style="list-style-type: none"> • Islamic Tourism • Eko-pelancongan • Bird Watching • Diving 5.2 Menyediakan bahan promosi bagi menggalakkan aktiviti mampan, bertanggungjawab dan inklusif dalam destinasi eko-pelancongan.
			6. Kurang kemahiran dalam penggunaan teknologi dalam promosi dan pemasaran digital	<ul style="list-style-type: none"> • Peningkatan keupayaan promosi dan pemasaran digital bagi pengendali pelancongan 	6.1 Mengadakan bengkel Promosi dan Pemasaran Digital bagi pengendali pelancongan untuk menggalakkan penggunaan promosi dan pemasaran digital secara maksimum, interaktif dan inovatif untuk meningkatkan pengalaman pelancongan.

Program 3	Pelan Tindakan Promosi Dan Pemasaran				
KPI	Sebenar 2019	Sasaran 2022	Isu/Cabaran	Inisiatif	Aktiviti Utama
Peningkatan pasaran domestik			7. Kurang pendedahan untuk melancong di dalam negeri.	<ul style="list-style-type: none"> • Meningkatkan kesedaran mengenai produk-produk pelancongan terdapat di dalam negeri • Kolaborasi dengan pengendali pelancongan 	<p>7.1 Pengiklanan melalui saluran pengguna, media digital, media elektronik dan media cetak.</p> <p>7.2 Menyediakan bahan promosi bagi platform media sosial dan laman sesawang</p> <p>7.3 Jerayawara di sekolah-sekolah dan penyertaan dalam pameran dalam negeri</p> <p>7.4 Pengendali pelancongan untuk memberikan local rates</p>

PELAN PERLAKSANAAN KEMUDAHAN DAN PERKHIDMATAN PELANCONGAN

Program	Pelan Pelaksanaan Kemudahan dan Perkhidmatan Pelancongan				
KPI	Sebenar 2019	Sasaran 2022	Isu/Cabaran	Inisiatif	Aktiviti Utama
Jumlah perkhidmatan dan kemudahan produk pelancongan mengikut piawaian/guideline yang ditetapkan.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brunei Darussalam Homestay Standard : 2 2. Brunei Darussalam Public Toilet Standard : 35 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brunei Darussalam Homestay Standard : 5 2. Brunei Darussalam Public Toilet Standard : 50 	1. Proses pengeluaran standard dan guideline ini mengambil masa yang panjang	1. Pembangunan Program Standard Kebangsaan di bidang Industri Pelancongan dan pematuhan	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pengeluaran Standard dan Guideline Kebangsaan Muslim Friendly Hospitality Standard, Community-Based Tourism, Clean Tourist City , MICE Venue, Spa Services Green Hotel 2. Guideline Safety Assessment guideline for adventure activities in Tourism 3. Pelaksanaan Brunei Darussalam Adventure Activities Guideline 4. General Tourist Site Assessment 5. Penganugerahan ASEAN Tourism Award
Jumlah tempat-tempat pelancongan yang mempunyai tahap kualiti yang tinggi dari segi kebersihan dan keselamatan					
Jumlah Penerima ASEAN Tourism Award	<ol style="list-style-type: none"> 1. Homestay Standard (2) 2. Green Hotel (2) 3. Public Toilet (5) 4. Community Based Tourism (3) 5. Clean Tourist City (2) 6. MICE Venue: (5) 7. Spa Services (5) 8. Sustainability Tourism (1) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Homestay Standard (4) 2. Green Hotel (5) 3. Public Toilet (10) 4. Community Based Tourism (6) 5. Clean Tourist City (2) 6. MICE Venue: (10) 7. Spa Services (10) 8. Sustainability Tourism (2) 			

Program	Pelan Pelaksanaan Kemudahan dan Perkhidmatan Pelancongan				
KPI	Sebenar 2019	Sasaran 2022	Isu/Cabaran	Inisiatif	Aktiviti Utama
Jumlah Peraturan, Garispandu dan Syarat-Syarat yang dirangka	1 (garispandu dan Terma dan syarat Permohonan Lesen Pemandu Pelancong)	3 (Ejen Pelancongan, Premis Penginapan Pelancong, Pengendali Perkhidmatan Pelancong)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Proses pindaan yang mengambil tempoh masa yang sangat panjang dan tidak pasti kesiapannya 2. Pengendali Perkhidmatan Pelancong yang telah dikenalpasti berskala kecil dan tidak berkemampuan untuk menghadiri kursus yang berkaitan dengan aspek keselamatan. 	1. Pengukuhan undang-undang dan peraturan bagi setiap perkhidmatan di bawah bidangkuasa Jabatan Kemajuan Pelancongan	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mengemaskini peruntukkan di bawah Perintah Pelancongan 2016 2. Merangka peraturan, garispandu serta syarat yang lebih kukuh selaras dengan keperluan Jabatan. 3. Perlesenan Premis Penginapan Pelancong (termasuk pemeriksaan dan mengklasifikasi premis penginapan pelancongan) 4. Merebiu Permohonan Baru lesen Ejen Pelancongan 5. Pendaftaran pengendali perkhidmatan pelancongan 6. Penguatkuasaan Perintah Pelancongan 2016.
Jumlah premis penginapan pelancongan yang berdaftar/berlesen	42	90			
Jumlah ejen-ejen pelancongan yang berlesen	56	40			
Jumlah Pengendali Perkhidmatan Pelancongan yang berdaftar	Nil	30			

Program	Pelan Pelaksanaan Kapasiti Dan Kemahiran Sumber Manusia				
KPI	Sebenar 2019	Sasaran 2022	Isu/Cabaran	Inisiatif	Aktiviti Utama
Jumlah tenaga kerja yang berkemahiran	1. Pemandu Pelancong: 232 2. Hotel: Nil 3. Ejen Pelancongan: Nil	1. Pemandu Pelancong: 632 2. Hotel: 90 3. Ejen Pelancongan: 90	1. Hanya sebuah Institusi sahaja dilantik bagi mengendalikan kursus pemandu pelancong sejak 2016 2. Masih lagi kekurangan pemandu pelancong yang boleh bertutur dalam bahasa asing seperti Cina, Jepun dan Korea	1. Program Peningkatan Kemahiran sektor Pelancongan	1. Mengadakan latihan bersesuaian bagi keperluan peningkatan kemahiran agensi dan sektor pelancongan 2. Membangun dan mengenalpasti latihan dan kurikulum untuk dilaksanakan oleh institusi latihan di bidang pelancongan yang di iktiraf oleh Jabatan Kemajuan Pelancongan 3. Mengenalpasti jenis latihan yang bersesuaian untuk meningkatkan perkhidmatan dan profesionalisma 4. Berkerjasama dengan ASEAN untuk mengadakan latihan yang bersesuaian di bawah MRA-TP

Program	Pelan Tindakan Kapasiti Dan Kemahiran Sumber Manusia				
KPI	Sebenar 2019	Sasaran 2022	Isu/Cabaran	Inisiatif	Aktiviti Utama
Jumlah pekerja tempatan	1. Ejen Pelancongan: 484 2. Hotel/Penginapan: 1,651 3. Pemandu Pelancong (<i>free lance</i>): 90	1. Ejen Pelancongan: 510 2. Hotel/Penginapan : 1,800 3. Pemandu Pelancong (<i>free lance</i>): 632	1. Kurang minat dikalangan anak-anak tempatan 2. Gaji yang ditawarkan oleh syarikat swasta kurang menarik	2. Program Rancangan Sumber Tenaga Manusia di Sektor Pelancongan, Pengembaraan dan Hospitaliti (Program Localizations)	1. Memberigakan Career Pathway bagi sektor pelancongan, pengembaraan dan hospitality 2. Berkerjasama dengan pihak institusi latihan, sektor pelancongan dan Manpower Planning and Employment Council (MPEC) bagi merealisasikan career pathway 3. Mengenalpasti jawatan — jawatan di bidang sektor pelancongan, pengembaraan dan hospitaliti bersesuaian untuk sumber tenaga manusia 4. Meningkatkan promosi bagi menarik minat belia — belia untuk berkecimpung dalam bidang pelancongan

**KEMENTERIAN SUMBER – SUMBER UTAMA DAN PELANCONGAN
NEGARA BRUNEI DARUSSALAM**

**SEKIAN
TERIMA KASIH**

BRUNEI
ABODE OF PEACE

